KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.7.2021 r.
COM(2021) 388 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego DECYZJI RADY

w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

KONWENCJA O UZNAWANIU I WYKONYWANIU ZAGRANICZNYCH ORZECZEŃ W SPRAWACH CYWILNYCH I HANDLOWYCH

Umawiające się Strony niniejszej Konwencji,

pragnąc wspierać powszechny skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz ułatwiać oparte na zasadach, wielostronne stosunki handlowe i inwestycje oraz mobilność poprzez współpracę sądową,

przekonane, że taką współpracę można zacieśnić poprzez stworzenie jednolitego zbioru podstawowych zasad uznawania i wykonywania zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych lub handlowych, aby ułatwić skuteczne uznawanie i wykonywanie takich orzeczeń,

przekonane, że taka zacieśniona współpraca sądowa wymaga w szczególności międzynarodowego systemu prawnego, który zapewnia większą przewidywalność i pewność w odniesieniu do globalnego obiegu zagranicznych orzeczeń oraz uzupełnia Konwencję z dnia 30 czerwca 2005 r. o umowach dotyczących właściwości sądu,

postanowiły zawrzeć w tym celu niniejszą Konwencję i uzgodniły następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ I – ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1
Zakres stosowania

1. Niniejszą Konwencję stosuje się do uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych lub handlowych. Nie dotyczy ona w szczególności spraw podatkowych, celnych ani administracyjnych.

2. Niniejszą Konwencję stosuje się do uznawania i wykonywania w jednym Umawiającym się Państwie orzeczenia wydanego przez sąd innego Umawiającego się Państwa.

Artykuł 2
Wyłączenia z zakresu stosowania

1. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania w następujących dziedzinach:

a) stan cywilny oraz zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych;

b) obowiązki alimentacyjne;

c) pozostałe sprawy z zakresu prawa rodzinnego, w tym majątkowe stosunki małżeńskie oraz inne prawa lub obowiązki wynikające z małżeństwa lub podobnych związków;

d) testamenty i spadki;

e) upadłość, układy sądowe, restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja instytucji finansowych oraz podobne sprawy;

f) przewóz osób i rzeczy;

g) transgraniczne zanieczyszczenie morza, zanieczyszczenie morza na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, zanieczyszczenie morza pochodzące ze statków, ograniczenie odpowiedzialności za roszczenia morskie oraz awarie wspólne;

h) odpowiedzialność za szkody jądrowe;

i) ważność, nieważność lub ustanie osoby prawnej lub zrzeszenia osób fizycznych lub prawnych oraz ważność decyzji wydanych przez organy tej osoby lub zrzeszenia;

j) ważność wpisów do rejestrów publicznych;

k) zniesławienie;

l) prywatność;

m) własność intelektualna;

n) działania sił zbrojnych, w tym działania ich personelu w ramach wykonywania przez nich obowiązków służbowych;

o) działania w zakresie ścigania przestępstw, w tym działania pracowników organów ścigania w ramach wykonywania przez nich obowiązków służbowych;

p) ograniczenia konkurencji, z wyjątkiem sytuacji, w których orzeczenie opiera się na przesłance zachowania stanowiącego porozumienie antykonkurencyjne lub praktykę uzgodnioną między faktycznymi lub potencjalnymi konkurentami w zakresie ustalania cen, zmów przetargowych, ustalania ograniczeń produkcji lub kwot produkcji lub podziału rynków przez podział klientów, dostawców, obszarów lub linii biznesowych, jeżeli takie zachowanie i jego skutki miały miejsce w państwie pochodzenia;

q) restrukturyzacja długu państwowego za pomocą jednostronnych środków wprowadzonych przez państwo.

2. Z zakresu stosowania niniejszej Konwencji nie wyłącza się orzeczenia, w którym sprawa, do której niniejsza Konwencja nie ma zastosowania, wystąpiła jedynie jako kwestia wstępna w postępowaniu, w którym wydano orzeczenie, i nie stanowi przedmiotu danego postępowania. W szczególności jeżeli taka sprawa stanowi tylko element obrony, ale nie stanowi przedmiotu postępowania, to sam fakt wykorzystania jej do obrony nie powoduje wyłączenia danego orzeczenia z zakresu stosowania niniejszej Konwencji.

3. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do postępowania polubownego ani do odnośnych procedur.

4. Do wyłączenia danego orzeczenia z zakresu stosowania niniejszej Konwencji nie wystarcza sam fakt, że stroną przedmiotowego postępowania było państwo, w tym rząd, agencja rządowa lub jakakolwiek osoba działająca na rzecz państwa.

5. Niniejsza Konwencja nie ma wpływu na przywileje ani immunitety państw lub organizacji międzynarodowych dotyczące ich samych i ich majątku.

Artykuł 3
Definicje

1. W niniejszej Konwencji:

a) „pozwany” oznacza osobę, przeciwko której wytoczono powództwo lub powództwo wzajemne w państwie pochodzenia;

b) „orzeczenie” oznacza każdą decyzję co do istoty sprawy wydaną przez sąd, niezależnie od nazwy tej decyzji, w tym wyrok lub postanowienie, a także rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania dokonane przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego), o ile rozstrzygnięcie to związane jest z decyzją co do istoty sprawy podlegającą uznaniu lub wykonaniu zgodnie

z niniejszą Konwencją. Decyzji w sprawie środków tymczasowych i zabezpieczających nie uważa się za orzeczenia.

2. Uznaje się, że jednostka lub osoba niebędąca osobą fizyczną ma zwyczajowe miejsce pobytu w państwie:

a) w którym ma swoją siedzibę statutową;

b) zgodnie z którego prawem została utworzona;

c) w którym ma swój główny organ zarządzający; lub

d) w którym znajduje się jej główne miejsce prowadzenia działalności.

ROZDZIAŁ II – UZNANIE I WYKONANIE

Artykuł 4
Przepisy ogólne

1. Orzeczenie wydane przez sąd Umawiającego się Państwa (państwa pochodzenia) jest uznawane i wykonywane w innym Umawiającym się Państwie (państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia) zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. Uznania lub wykonania orzeczenia można odmówić wyłącznie z powodów określonych w niniejszej Konwencji.

2. W państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie przeprowadza się kontroli merytorycznej orzeczenia. Mogą być rozważane jedynie te kwestie, które są niezbędne do stosowania niniejszej Konwencji.

3. Orzeczenie podlega uznaniu tylko wtedy, jeżeli jest skuteczne w państwie pochodzenia, a wykonaniu – tylko jeżeli jest wykonalne w państwie pochodzenia.

4. Można odroczyć uznanie lub wykonanie albo go odmówić, jeżeli orzeczenie, o którym mowa w ust. 3, jest przedmiotem zaskarżenia w państwie pochodzenia lub jeżeli nie upłynął jeszcze termin na zastosowanie zwyczajnego środka zaskarżenia. Odmowa taka nie stoi na przeszkodzie późniejszemu wystąpieniu z ponownym wnioskiem o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 5
Podstawy uznania i wykonania

1. Orzeczenie podlega uznaniu i wykonaniu, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

a) osoba, wobec której wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, miała miejsce zwykłego pobytu w państwie pochodzenia w chwili, w której osoba ta stała się stroną w postępowaniu przed sądem pierwotnym;

b) osoba fizyczna, wobec której wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, miała główne miejsce prowadzenia działalności w państwie pochodzenia w chwili, w której osoba ta stała się stroną w postępowaniu przed sądem pierwotnym, a roszczenie będące podstawą wydania orzeczenia wynikało z tej działalności;

c) osoba, wobec której wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, jest osobą, która wniosła powództwo będące podstawą wydania orzeczenia, przy czym powództwo to nie jest powództwem wzajemnym;

d) pozwany prowadził filię, agencję lub inny oddział bez odrębnej osobowości prawnej w państwie pochodzenia w chwili, w której osoba ta stała się stroną w postępowaniu przed sądem pierwotnym, a roszczenie będące podstawą wydania orzeczenia wynikało z działalności tej filii, agencji lub oddziału;

e) pozwany wyraźnie zgodził się na właściwość sądu pierwotnego w toku postępowania, w którym wydano orzeczenie;

f) pozwany podniósł zarzut co do istoty sprawy przed sądem pierwotnym, nie kwestionując właściwości w terminie przewidzianym w prawie państwa pochodzenia, chyba że jest oczywiste, że zarzut braku właściwości lub zarzut dotyczący wykonywania właściwości nie zostałby uwzględniony na mocy tego prawa;

g) przedmiotem orzeczenia było rozstrzygnięcie o zobowiązaniu umownym, a orzeczenie wydał sąd państwa, w którym nastąpiło lub powinno było nastąpić wykonanie tego zobowiązania, zgodnie z:

(i) porozumieniem stron lub

(ii) prawem właściwym dla umowy w przypadku braku uzgodnionego miejsca wykonania,

chyba że działania pozwanego w związku z transakcją wyraźnie nie stanowiły celowego i istotnego powiązania z tym państwem;

h) przedmiotem orzeczenia było rozstrzygnięcie w kwestii dzierżawy (najmu) nieruchomości, a orzeczenie wydał sąd państwa, w którym nieruchomość jest położona;

i) orzeczenie zawierało rozstrzygnięcie na niekorzyść pozwanego w przedmiocie zobowiązania umownego zabezpieczonego prawem rzeczowym na nieruchomości położonej w państwie pochodzenia, jeżeli powództwo przeciwko temu samemu pozwanemu wytoczono zarówno w przedmiocie roszczenia umownego, jak i roszczenia dotyczącego tego prawa rzeczowego;

j) przedmiotem orzeczenia było rozstrzygnięcie o zobowiązaniu pozaumownym wynikającym ze śmierci, uszkodzenia ciała, uszkodzenia lub utraty mienia, a działanie lub zaniechanie bezpośrednio powodujące taką szkodę miały miejsce w państwie pochodzenia, bez względu na to, gdzie szkoda ta wystąpiła;

k) orzeczenie dotyczy ważności, konstrukcji, skutków lub zmiany trustu, utworzonego dobrowolnie i potwierdzonego na piśmie, a także zarządzania takim trustem, oraz:

(i) w chwili wszczęcia postępowania państwo pochodzenia zostało wskazane w warunkach powołania trustu jako państwo, w którego sądach rozstrzygane będą spory dotyczące takich kwestii; lub

(ii) w chwili wszczęcia postępowania państwo pochodzenia zostało wyraźnie lub w sposób dorozumiany wskazane w warunkach powołania trustu jako państwo, w którym znajduje się główne miejsce zarządzania trustem.

Niniejsza litera ma zastosowanie wyłącznie do orzeczeń dotyczących wewnętrznych aspektów funkcjonowania trustu między osobami, które są lub pozostawały w stosunku trustu;

l) przedmiotem orzeczenia było powództwo wzajemne:

(i) w zakresie, w jakim orzeczono na korzyść powoda wzajemnego, pod warunkiem że powództwo wzajemne powstało w związku z tą samą transakcją lub zdarzeniem co pierwotne powództwo; lub

(ii) w zakresie, w jakim orzeczono na niekorzyść powoda wzajemnego, chyba że prawo państwa pochodzenia wymagało wniesienia powództwa wzajemnego w celu uniknięcia niedopuszczenia do postępowania;

m) orzeczenie wydał sąd wskazany w umowie zawartej lub udokumentowanej na piśmie lub z wykorzystaniem jakiegokolwiek innego środka porozumiewania się, dzięki któremu odnośna informacja jest dostępna i można się z nią później zapoznać, innych niż umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu.

Dla celów niniejszej litery „umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu" oznacza umowę zawartą między co najmniej dwiema stronami, która wskazuje, że do rozstrzygnięcia sporu już wynikłego lub mogącego wyniknąć z określonego stosunku prawnego właściwe są sądy Umawiającego się Państwa albo co najmniej jeden określony sąd Umawiającego się Państwa z wyłączeniem właściwości wszystkich innych sądów.

2. Jeżeli wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia wobec osoby fizycznej działającej przede wszystkim w celach osobistych, rodzinnych lub domowych (wobec konsumenta) w sprawach dotyczących umowy konsumenckiej albo wobec pracownika w sprawach dotyczących umowy o pracę z pracownikiem –

a) ust. 1 lit. e) ma zastosowanie tylko wtedy, gdy zgodę skierowano do sądu w formie ustnej lub pisemnej;

b) ust. 1 lit. f), g) i m) nie mają zastosowania.

3. Ust. 1 nie ma zastosowania do orzeczenia w sprawie dzierżawy (najmu) nieruchomości do celów mieszkalnych lub w sprawie wpisu nieruchomości do rejestru. Takie orzeczenie może zostać uznane i wykonane tylko wtedy, gdy zostało wydane przez sąd państwa, w którym nieruchomość jest położona.

Artykuł 6
Wyłączna podstawa uznania i wykonania

Niezależnie od art. 5 orzeczenie rozstrzygające o prawach rzeczowych do nieruchomości jest uznawane i wykonywane wyłącznie wtedy, gdy nieruchomość jest położona w państwie pochodzenia.

Artykuł 7
Odmowa uznania i wykonania

1. Uznania lub wykonania orzeczenia można odmówić, jeżeli:

a) dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny, zawierający istotne elementy powództwa:

(i) nie został doręczony pozwanemu w takim czasie i w taki sposób, żeby mógł on przygotować obronę, chyba że pozwany stawił się przed sądem pierwotnym i przedstawił swoje racje, nie zgłaszając zarzutu wadliwości doręczenia, o ile prawo państwa pochodzenia dopuszcza zgłoszenie takiego zarzutu; lub

(ii) został doręczony pozwanemu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, w sposób niezgodny z podstawowymi zasadami doręczania dokumentów obowiązującymi w tym państwie;

b) orzeczenie jest skutkiem oszustwa;

c) uznanie lub wykonanie danego orzeczenia byłoby ewidentnie sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o jego uznanie lub wykonanie, zwłaszcza jeżeli postępowanie prowadzące do wydania tego orzeczenia było niezgodne z podstawowymi zasadami rzetelnego postępowania obowiązującymi w tym państwie oraz jeżeli naruszono bezpieczeństwo lub suwerenność tego państwa;

d) postępowanie przed sądem pierwotnym było sprzeczne z umową lub wskazaniem w warunkach powołania trustu, zgodnie z którymi spór miał zostać rozpoznany przez sąd państwa innego niż państwo pochodzenia;

e) dane orzeczenie jest sprzeczne z orzeczeniem wydanym w sporze między tymi samymi stronami przez sąd państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie danego orzeczenia; lub

f) dane orzeczenie jest sprzeczne z wcześniejszym orzeczeniem wydanym przez sąd innego państwa w sporze między tymi samymi stronami dotyczącym tego samego przedmiotu, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie danego orzeczenia.

2. Można odmówić uznania lub wykonania albo je odroczyć, jeżeli przed sądem państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, toczy się postępowanie między tymi samymi stronami w tej samej sprawie oraz jeżeli:

a) postępowanie przed sądem państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, wszczęto, zanim wszczęto je w sądzie pierwotnym; oraz

b) istnieje ścisły związek między sporem a państwem, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Odmowa, o której mowa w niniejszym ustępie, nie stoi na przeszkodzie późniejszemu wystąpieniu z ponownym wnioskiem o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 8
Kwestie wstępne

1. Rozstrzygnięcie w kwestii wstępnej nie jest uznawane ani wykonywane na podstawie niniejszej Konwencji, jeżeli dotyczy dziedziny, do której niniejsza Konwencja nie ma zastosowania, lub sprawy, o której mowa w art. 6, jeżeli orzekał sąd państwa innego niż państwo, o którym mowa w tym artykule.

2. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia, jeżeli – i w zakresie, w jakim – orzeczenie to opierało się na rozstrzygnięciu w dziedzinie, do której niniejsza Konwencja nie ma zastosowania, lub w sprawie, o której mowa w art. 6, jeżeli orzekał sąd państwa innego niż państwo, o którym mowa w tym artykule.

Artykuł 9
Rozłączność

Zarządza się uznanie lub wykonanie dającej się oddzielić części orzeczenia, jeżeli wystąpiono o uznanie lub wykonanie tej części lub jeżeli tylko część orzeczenia może być uznana lub wykonana zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 10
Odszkodowanie

1. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia, jeżeli – i w zakresie, w jakim – orzeczenie to przyznaje odszkodowanie, w tym odszkodowanie o skutku odstraszającym lub mające charakter kary, które nie służy zrekompensowaniu stronie rzeczywiście poniesionej straty lub uszczerbku.

2. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, bierze pod uwagę, czy i w jakim zakresie odszkodowanie przyznane przez sąd pierwotny służy pokryciu kosztów i wydatków procesowych.

Artykuł 11
Ugody sądowe

Ugody sądowe zatwierdzone przez sąd Umawiającego się Państwa lub zawarte przed takim sądem w toku postępowania, wykonalne w państwie pochodzenia tak samo jak orzeczenie, są wykonywane zgodnie z niniejszą Konwencją w taki sam sposób jak orzeczenie.

Artykuł 12
Wymagane dokumenty

1. Strona, która dochodzi uznania orzeczenia lub wystąpiła o jego wykonanie, przedstawia:

a) pełny, uwierzytelniony odpis orzeczenia;

b) w przypadku orzeczenia wydanego w postępowaniu zaocznym, oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu potwierdzającego, że dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny został doręczony stronie, która się nie stawiła;

c) wszelkie dokumenty konieczne do wykazania, że orzeczenie jest skuteczne lub w stosownym przypadku wykonalne w państwie pochodzenia;

d) w sytuacji określonej w art. 11 zaświadczenie wystawione przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego) państwa pochodzenia stwierdzające, że ugoda sądowa lub jej część jest wykonalna w państwie pochodzenia w taki sam sposób jak orzeczenie.

2. Jeżeli sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie może stwierdzić na podstawie treści orzeczenia, czy spełnione są warunki określone w niniejszym rozdziale, może on zażądać przedstawienia wszelkich niezbędnych dokumentów.

3. Do wniosku o uznanie lub wykonanie orzeczenia można dołączyć dokument dotyczący orzeczenia wystawiony przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego) państwa pochodzenia w formie zalecanej i opublikowanej przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

4. Jeżeli dokumenty określone w niniejszym artykule nie zostały sporządzone w języku urzędowym państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, dołącza się do nich uwierzytelniony przekład na język urzędowy, o ile prawo państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie stanowi inaczej.

Artykuł 13
Postępowanie

1. Jeżeli niniejsza Konwencja nie stanowi inaczej, postępowanie o uznanie orzeczenia, o jego exequatur lub rejestrację w celu wykonania, jak również wykonanie orzeczenia odbywają się według prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia. Sąd państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, działa bezzwłocznie.

2. Sąd państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie może odmówić uznania lub wykonania orzeczenia na mocy niniejszej Konwencji, argumentując, że o uznanie lub wykonanie należy wystąpić w innym państwie.

Artykuł 14
Koszty postępowania

1. Na stronę, która w jednym Umawiającym się Państwie wnosi o wykonanie orzeczenia wydanego przez sąd w innym Umawiającym się Państwie, nie można tylko z tego powodu, że jest cudzoziemcem lub że nie ma w państwie wykonania miejsca zamieszkania lub pobytu, nałożyć obowiązku złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu lub depozytu, niezależnie od ich nazwy.

2. Na wniosek osoby uprawnionej do wyegzekwowania nakazu zapłaty kosztów postępowania wydanego w Umawiającym się Państwie przeciwko jakiejkolwiek osobie zwolnionej z obowiązku złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu lub depozytu zgodnie z ust. 1 lub prawem państwa, w którym wszczęto postępowanie, nakazowi temu nadaje się rygor wykonalności w każdym innym Umawiającym się Państwie.

3. Państwo może oświadczyć, że nie stosuje ust. 1, lub wskazać w oświadczeniu, który z jego sądów nie stosuje ust. 1.

Artykuł 15
Uznanie i wykonanie na mocy prawa krajowego

Z zastrzeżeniem art. 6 niniejsza Konwencja nie stanowi przeszkody dla uznawania ani wykonywania orzeczeń na mocy prawa krajowego.

ROZDZIAŁ III – POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 16
Postanowienie przejściowe

Niniejsza konwencja ma zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczeń, jeżeli w chwili wszczęcia postępowania w państwie pochodzenia Konwencja obowiązywała między tym państwem a państwem, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 17
Oświadczenia ograniczające uznanie i wykonanie orzeczenia

Państwo może oświadczyć, że jego sądy mogą odmówić uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd innego Umawiającego się Państwa, jeżeli strony miały zwyczajowe miejsce pobytu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, oraz stosunek łączący strony oraz wszystkie inne elementy mające znaczenie dla sporu – poza siedzibą sądu pierwotnego – związane były jedynie z państwem, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 18
Oświadczenia dotyczące szczególnych kategorii spraw

1. Jeżeli państwo ma szczególny interes w tym, aby niniejszej Konwencji nie stosować do szczególnej kategorii spraw, może oświadczyć, że nie będzie stosowało Konwencji do tej kategorii spraw. Państwo składające takie oświadczenie zapewnia, aby zakres oświadczenia nie wykraczał poza konieczne granice i aby szczególna kategoria spraw podlegająca wyłączeniu była jasno i dokładnie określona.

2. Jeżeli chodzi o taką kategorię spraw, Konwencja nie ma zastosowania:

a) w Umawiającym się Państwie, które złożyło odnośne oświadczenie;

b) w pozostałych Umawiających się Państwach, w których wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia wydanego przez sąd Umawiającego się Państwa, które złożyło odnośne oświadczenie.

Artykuł 19
Oświadczenia dotyczące orzeczeń w sprawach dotyczących państwa

1. Państwo może oświadczyć, że nie stosuje niniejszej Konwencji do orzeczeń wydanych w postępowaniach, w których stroną jest:

a) to państwo lub osoba fizyczna działająca na rzecz tego państwa; lub

b) agencja rządowa tego państwa lub osoba fizyczna działająca na rzecz takiej agencji rządowej.

Państwo składające takie oświadczenie zapewnia, aby zakres oświadczenia nie wykraczał poza konieczne granice i aby wyłączenia z zakresu stosowania Konwencji były jasno i dokładnie określone. W oświadczeniu nie dokonuje się rozróżnienia między orzeczeniami, w których państwo, agencja rządowa tego państwa lub osoba fizyczna działająca na rzecz któregokolwiek z nich jest pozwanym lub powodem w postępowaniu przed sądem pierwotnym.

2. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd państwa, które złożyło oświadczenie zgodnie z ust. 1, jeżeli orzeczenie wydano w postępowaniu, w którym stroną jest albo państwo, które złożyło oświadczenie, albo państwo, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, lub jedna z ich agencji rządowych bądź osoba fizyczna działająca na rzecz któregokolwiek z nich, w takim samym zakresie, jaki określono w oświadczeniu.

Artykuł 20
Jednolita wykładnia

Dokonując wykładni niniejszej Konwencji, uwzględnia się jej międzynarodowy charakter oraz konieczność dążenia do jej jednolitego stosowania.

Artykuł 21
Kontrola wykonywania Konwencji

Sekretarz generalny Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego podejmuje regularnie działania, by sprawdzić wykonywanie niniejszej Konwencji w praktyce, w tym wykonywanie wszelkich oświadczeń, i składa sprawozdania Radzie do Spraw Ogólnych oraz Polityki.

Artykuł 22
Niejednolite systemy prawne

1. W stosunku do Umawiającego się Państwa, w którym sprawy regulowane niniejszą Konwencją podlegają co najmniej dwóm różnym systemom prawnym na terenie różnych jednostek terytorialnych, obowiązują następujące zasady:

a) każde odwołanie do prawa lub postępowania państwa należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do prawa lub postępowania obowiązującego na terenie właściwej jednostki terytorialnej;

b) każde odwołanie do sądu lub sądów państwa należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do sądu lub sądów na terenie właściwej jednostki terytorialnej;

c) każde odwołanie do związku z państwem należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do związku z właściwą jednostką terytorialną;

d) każde odwołanie do łącznika z państwem należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do tego łącznika z właściwą jednostką terytorialną.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, Umawiające się Państwo składające się co najmniej z dwóch jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji w sytuacjach, które dotyczą wyłącznie tych różnych jednostek terytorialnych.

3. To, że orzeczenie zostało uznane lub wykonane na podstawie niniejszej Konwencji w którejś z jednostek terytorialnych danego Umawiającego się Państwa składającego się co najmniej z dwóch jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie obliguje sądu na terenie innej jednostki terytorialnej tego samego Umawiającego się Państwa do uznania ani do wykonania tego orzeczenia.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do regionalnych organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 23

Status względem innych międzynarodowych aktów prawnych

1. Niniejszą Konwencję interpretuje się w sposób zapewniający jej jak największą zgodność z innymi umowami międzynarodowymi obowiązującymi w Umawiających się Państwach, bez względu na to, czy umowy te zostały zawarte przed niniejszą Konwencją czy po niej.

2. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej zawartej przed niniejszą Konwencją.

3. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej zawartej po niniejszej Konwencji w odniesieniu do uznawania lub wykonywania orzeczeń wydanych przez sąd Umawiającego się Państwa będącego także Stroną tej innej umowy międzynarodowej. Żadne z postanowień innej umowy międzynarodowej nie wpływają na obowiązki wynikające z art. 6 wobec Umawiających się Państw, które nie są stronami tej innej umowy międzynarodowej.

4. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przepisów regionalnej organizacji integracji gospodarczej będącej stroną niniejszej Konwencji w odniesieniu do uznawania lub wykonywania orzeczeń wydanych przez sąd Umawiającego się Państwa będącego także państwem członkowskim tej regionalnej organizacji integracji gospodarczej, w przypadku gdy:

a) przepisy te przyjęto przed zawarciem niniejszej Konwencji; lub

b) przepisy te przyjęto po zawarciu niniejszej Konwencji – w zakresie, w jakim nie wpływają one na obowiązki wynikające z art. 6 wobec Umawiających się Państw, które nie są państwami członkowskimi tej regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

ROZDZIAŁ IV – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 24

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu dla wszystkich państw.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa sygnatariuszy.

3. Do niniejszej Konwencji może przystąpić każde państwo.

4. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów, będącym depozytariuszem Konwencji.

Artykuł 25

Oświadczenia dotyczące niejednolitych systemów prawnych

1. Państwo składające się z co najmniej dwóch jednostek terytorialnych, w których do spraw uregulowanych niniejszą Konwencją mają zastosowanie różne systemy prawne, może oświadczyć, że niniejsza Konwencja ma zastosowanie do wszystkich jego jednostek terytorialnych albo tylko do jednej, albo do kilku z nich. W oświadczeniu takim należy wyraźnie określić, do których jednostek terytorialnych stosuje się Konwencję.

2. Jeżeli dane państwo nie złoży oświadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, Konwencja ma zastosowanie do wszystkich jednostek terytorialnych tego państwa.

3. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do regionalnych organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 26

Regionalne organizacje integracji gospodarczej

1. Niniejszą Konwencję może podpisać, przyjąć, zatwierdzić lub może do niej przystąpić regionalna organizacja integracji gospodarczej, którą tworzą wyłącznie suwerenne państwa i której przysługują kompetencje w niektórych lub wszystkich sprawach uregulowanych niniejszą Konwencją. W takiej sytuacji regionalna organizacja integracji gospodarczej ma takie same prawa i obowiązki jak Umawiające się Państwo, ale tylko w takim zakresie, w jakim ma kompetencje w sprawach regulowanych niniejszą Konwencją.

2. W chwili podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej notyfikuje depozytariuszowi pisemnie sprawy regulowane niniejszą Konwencją, co do których jej państwa członkowskie przekazały jej kompetencje. Organizacja ta niezwłocznie notyfikuje depozytariuszowi pisemnie każdą zmianę, która zaszła w przekazanych jej kompetencjach od ostatniej notyfikacji dokonanej zgodnie z niniejszym ustępem.

3. Do celów wejścia w życie niniejszej Konwencji nie bierze się pod uwagę dokumentów złożonych przez regionalną organizację integracji gospodarczej, chyba że ta regionalna organizacja integracji gospodarczej oświadczy zgodnie z art. 27 ust. 1, że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji.

4. Każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa" lub „państwa" odnosi się w odpowiednich przypadkach również do regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 27

Regionalna organizacja integracji gospodarczej jako Umawiająca się Strona bez jej państw członkowskich

1. W chwili podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej może oświadczyć, że ma kompetencje we wszystkich sprawach

regulowanych niniejszą Konwencją i że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji, lecz będą nią związane na podstawie podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia niniejszej Konwencji lub przystąpienia do niej przez tę organizację.

2. Jeżeli regionalna organizacja integracji gospodarczej złoży oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa" lub „państwa" odnosi się w odpowiednich przypadkach również do państw członkowskich tej organizacji.

Artykuł 28
Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu, w którym można dokonać notyfikacji zgodnie z art. 29 ust. 2 w odniesieniu do drugiego państwa, które złożyło swój dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, o którym mowa w art. 24.

2. Po tym dniu niniejsza Konwencja wchodzi w życie:

a) względem każdego państwa, które później ją ratyfikowało, przyjęło, zatwierdziło lub do niej przystąpiło, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu, w którym można dokonać notyfikacji zgodnie z art. 29 ust. 2 w odniesieniu do tego państwa;

b) względem jednostek terytorialnych, do których niniejsza Konwencja ma zastosowanie zgodnie z art. 25, po wejściu w życie Konwencji w państwie składającym oświadczenie, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od notyfikacji oświadczenia, o którym mowa we wspomnianym artykule.

Artykuł 29
Ustanowienie stosunków na podstawie Konwencji

1. Niniejsza Konwencja jest skuteczna między dwoma Umawiającymi się Państwami tylko wówczas, gdy żadne z nich nie złożyło u depozytariusza notyfikacji w odniesieniu do drugiego państwa zgodnie z ust. 2 lub 3. W przypadku braku takiej notyfikacji Konwencja staje się skuteczna między dwoma Umawiającymi się Państwami od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu, w którym można dokonać notyfikacji.

2. W terminie 12 miesięcy od daty notyfikacji dokonanej przez depozytariusza, o której mowa w art. 32 lit. a), Umawiające się Państwo może złożyć u depozytariusza notyfikację, w której stwierdza, że ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie Konwencji bądź przystąpienie do niej przez inne państwo nie spowoduje ustanowienia stosunków między tymi dwoma państwami na podstawie niniejszej Konwencji.

3. Po złożeniu dokumentu zgodnie z art. 24 ust. 4 państwo może złożyć u depozytariusza notyfikację, w której stwierdza, że ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie Konwencji bądź przystąpienie do niej nie spowoduje ustanowienia stosunków z Umawiającym się Państwem na podstawie niniejszej Konwencji.

4. Umawiające się Państwo może w każdej chwili wycofać notyfikację, której dokonało zgodnie z ust. 2 lub 3. Takie wycofanie jest skuteczne od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty notyfikacji.

Artykuł 30
Oświadczenia

1. Oświadczenia, o których mowa w art. 14, 17, 18, 19 i 25, można składać w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia lub w dowolnym późniejszym terminie oraz można je w każdej chwili zmieniać i wycofywać.

2. Oświadczenia, ich zmianę i wycofanie notyfikuje się depozytariuszowi.

3. Oświadczenie złożone w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia staje się skuteczne z chwilą wejścia w życie niniejszej Konwencji względem państwa, które dane oświadczenie złożyło.

4. Oświadczenie złożone w późniejszym terminie oraz każda zmiana lub każde wycofanie oświadczenia stają się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

5. Oświadczenie złożone w późniejszym terminie oraz każda zmiana lub każde wycofanie oświadczenia nie mają zastosowania do orzeczeń wydanych w postępowaniach, które zostały już wszczęte przed sądem pierwotnym w chwili, gdy oświadczenie staje się skuteczne.

Artykuł 31
Wypowiedzenie

1. Umawiające się Państwo może wypowiedzieć niniejszą Konwencję w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do depozytariusza. Wypowiedzenie może dotyczyć tylko określonych jednostek terytorialnych niejednolitego systemu prawnego, do których Konwencja ma zastosowanie.

2. Wypowiedzenie staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie dwunastu miesięcy od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza. Jeżeli w notyfikacji wskazano dłuższy okres, po którego upływie wypowiedzenie stanie się skuteczne, wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie wskazanego okresu od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

Artykuł 32
Notyfikacje dokonywane przez depozytariusza

Depozytariusz notyfikuje członkom Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego oraz innym państwom i regionalnym organizacjom integracji gospodarczej, które zgodnie z art. 24, 26 i 27 podpisały, ratyfikowały, przyjęły, zatwierdziły niniejszą Konwencję lub do niej przystąpiły, następujące okoliczności:

a) podpisy, ratyfikacje, przyjęcia, zatwierdzenia oraz przystąpienia, o których mowa w art. 24, 26 i 27;

b) dzień wejścia w życie niniejszej Konwencji zgodnie z art. 28;

c) notyfikacje, oświadczenia, ich zmianę oraz wycofanie, o których mowa w art. 26, 27, 29 i 30; oraz

d) wypowiedzenia, o których mowa w art. 31.

W dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia drugiego lipca dwa tysiące dziewiętnastego roku w języku angielskim i francuskim – przy czym oba teksty są na równi autentyczne – w jednym egzemplarzu, który zostaje złożony w archiwum Rządu Królestwa Niderlandów, a którego

uwierzytelniony odpis przekazuje się drogą dyplomatyczną każdemu państwu, które było członkiem Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego podczas jej dwudziestej drugiej sesji, oraz każdemu państwu, które uczestniczyło w tej sesji.